COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.7.2025
COM(2025) 347 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

privind evaluarea interimară a Programului privind piața unică 2021-2027

{SEC(2025) 195 final} - {SWD(2025) 172 final}

1. INTRODUCERE

Programul privind piața unică (denumit în continuare „programul” sau „PPU”) este programul de finanțare al UE conceput pentru a ajuta piața unică să își atingă potențialul maxim și pentru a asigura redresarea pe termen lung a Europei după pandemia de COVID-19. PPU a fost **instituit prin Regulamentul (UE) 2021/690** pentru perioada bugetului pe termen lung al UE 2021-2027 (cunoscut sub denumirea de cadrul financiar multianual)[1].

Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul PPU stabilește două **obiective generale**:

- „să îmbunătățească funcționarea pieței interne și, mai ales, să protejeze și să capaciteze cetățenii, consumatorii și mediul de afaceri, în special IMM-urile, prin asigurarea respectării dreptului Uniunii, prin facilitarea accesului la piețe, prin stabilirea de standarde și prin promovarea sănătății umane, a animalelor și a plantelor, precum și a bunăstării animalelor, cu respectarea totodată a principiilor dezvoltării durabile și cu asigurarea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, precum și prin consolidarea cooperării dintre autoritățile competente ale statelor membre și dintre autoritățile competente ale statelor membre și Comisie și agențiile descentralizate ale Uniunii;
- să dezvolte, să elaboreze și să difuzeze statistici europene de înaltă calitate, comparabile, furnizate la timp și fiabile, care să sprijine conceperea, monitorizarea și evaluarea tuturor politicilor Uniunii și care să permită cetățenilor, factorilor de decizie, autorităților, mediului de afaceri, mediului academic și mass-mediei să ia decizii în cunoștință de cauză și să participe activ la procesul democratic.”

Regulamentul [articolul 3 alineatul (2)] stabilește, de asemenea, obiective specifice, care stau la baza structurii pe piloni a programului:

- Pilonul 1: Eficientizarea pieței interne;
- Pilonul 2: Consolidarea competitivității și a sustenabilității întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor);
- Pilonul 3: Elaborarea unor standarde europene eficace și a unor standarde internaționale în materie de raportare financiară și nefinanciară și de audit;
- Pilonul 4: Promovarea intereselor consumatorilor și asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor și siguranță a produselor;
- Pilonul 5: Contribuția la atingerea unui nivel ridicat de sănătate și siguranță pentru oameni, animale și plante în domeniul plantelor, animalelor, produselor alimentare și hranei pentru animale;
- Pilonul 6: Dezvoltarea, elaborarea, difuzarea și comunicarea unor statistici europene de înaltă calitate.

În temeiul **articolului 18** din Regulamentul PPU, Comisia trebuie să efectueze o evaluare interimară în termen de patru ani de la începerea implementării programului, urmând a fi utilizată în procesul de luare a deciziilor. Evaluarea interimară acoperă perioada de implementare 2021-2023.

Evaluarea analizează programul în raport cu **obiectivele sale generale și specifice**. În conformitate cu **Orientările privind o mai bună reglementare**, evaluarea se bazează pe analiza a cinci criterii de evaluare (eficacitate, eficiență, coerență, valoare adăugată europeană, relevanță). De asemenea, evaluarea analizează trei criterii suplimentare privind

[1] Regulamentul PPU – 2021/690 – RO – EUR-Lex.

conceperea programului (flexibilitate, sinergii, simplificare). Având în vedere structura complexă a PPU, pentru această evaluare a fost adoptată o abordare ascendentă, pilon cu pilon. Comisia a analizat mai întâi performanța fiecărui pilon în raport cu obiectivele sale specifice pentru a evalua modul în care acestea au contribuit la obiectivele generale ale PPU și pentru a trage concluzii pentru program în ansamblu. **Această abordare este reflectată în prezentul raport.**

Constatările, concluziile și lecțiile învățate vor ajuta Comisia să își planifice activitatea pentru perioada rămasă din cadrul financiar multianual. Aceasta va servi drept bază solidă pentru conceperea viitoarelor programe și acțiuni pentru piața unică în perioada financiară post-2027.

Prezentul raport se bazează pe un **document de lucru al serviciilor Comisiei**, elaborat de Comisie, care însoțește raportul. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei oferă mai multe detalii cu privire la procesul de evaluare și la rezultate. Exercițiul a fost sprijinit de un contractant extern, însărcinat să furnizeze un **studiu independent** care a fost utilizat pentru a sprijini constatările evaluării. Evaluarea utilizează, de asemenea, dovezi care decurg din activitățile de consultare, din evaluarea impactului, din rapoartele de monitorizare, inclusiv din rapoartele anuale, precum și din alte date relevante.

Metodologia de evaluare a inclus analiza datelor și triangularea constatărilor din diferitele surse utilizate. În cursul evaluării, au fost întâmpinate o serie de **provocări și limitări** care pot fi grupate în două categorii. Prima categorie include provocări legate de lipsa unei structuri comune de raportare și a unui sistem de indicatori care să surprindă complexitatea arhitecturii PPU și natura diversă a activităților din cadrul pilonilor săi și să reflecte progresul și impactul cumulativ al programului. Cea de a doua categorie se referă la insuficiența datelor primare și secundare din cauza numărului limitat de răspunsuri la consultarea publică, a feedbackului modest la solicitarea de probe și a datelor statistice insuficiente pentru a cuantifica costurile și beneficiile programului și rezultatele obținute.

2. CONTEXT

Programul privind piața unică consolidează liniile bugetare precedente și șase programe majore din perioada financiară anterioară (2014-2020). Acesta integrează inițiative precum COSME, Programul privind protecția consumatorilor și Programul privind lanțul alimentar într-un cadru unic.

Programul privind piața unică servește drept principal instrument de finanțare al UE pentru menținerea și promovarea pieței unice. Accentul strategic al PPU pe stimularea creșterii economice, reducerea barierelor și stimularea cooperării se aliniază la obiectivele sale generale de asigurare a unei piețe unice solide și integrate.

Bugetul total al PPU este de 4 353 de milioane EUR pentru perioada 2021-2027. PPU a alocat 1 909 milioane EUR în primii trei ani, ceea ce reprezintă 44 % din bugetul total. Fondurile PPU au fost alocate în primii trei ani de punere în aplicare (2021-2023) în conformitate cu sumele indicate în regulament. Alocarea fondurilor între diferiții piloni a rămas aliniată la cadrul stabilit în Regulamentul PPU[2].

Programul este **structurat în jurul a șase piloni**, fiecare vizând obiective specifice. Regulamentul PPU a alocat cote orientative din bugetul total fiecărui pilon. Fondurile

[2] Articolul 4 din Regulamentul PPU indică cuantumurile specifice de finanțare pentru fiecare pilon în euro.

programului sunt distribuite prin diverse mecanisme adaptate nevoilor specifice ale fiecărui pilon.

Activitățile de bază sprijinite de PPU cuprind:

- colectarea de date, analiză, statistici oficiale europene, studii și evaluări pentru a sprijini aplicarea eficace și modernizarea cadrului juridic al UE;
- inițiative de consolidare a capacităților și facilitarea acțiunilor comune între statele membre, autoritățile relevante ale acestora, Comisie și agențiile descentralizate ale UE;
- sprijin financiar pentru mecanismele care permit persoanelor fizice, consumatorilor și reprezentanților întreprinderilor să se implice în procesele decizionale;
- îmbunătățirea schimbului și a diseminării expertizei și cunoștințelor;
- elaborarea de standarde europene comune.

Pilonul 1 sprijină piața internă, de exemplu prin aplicarea eficace **a politicilor în domeniul concurenței și prin mecanisme solide de supraveghere a pieței**, și i s-au alocat 557 de milioane EUR (13 %). Contractele de achiziții au finanțat activități precum dezvoltarea de platforme digitale, inclusiv CASE@EC și Safety Gate, care au îmbunătățit asigurarea respectării normelor în materie de concurență și au facilitat practici de piață mai sigure. Aceste activități au abordat în mod direct obiectivul de menținere a unei piețe interne funcționale.

Pilonul 2 sprijină **IMM-urile prin stimularea competitivității, facilitarea accesului la piețe și facilitarea tranziției digitale și verzi** și i s-a alocat 1 miliard EUR (24 %). Granturile au sprijinit furnizarea de servicii de consiliere adaptate și oportunități de colaborare în rețea la nivel internațional prin inițiative emblematice, cum ar fi: (i) Rețeaua întreprinderilor europene (EEN), care permite IMM-urilor să se extindă pe noi piețe și să adopte tehnologii digitale și ecologice; și (ii) Erasmus pentru tineri antreprenori, care a facilitat schimburile transfrontaliere, încurajând inovarea și creșterea antreprenorială.

Pilonul 3 consolidează **procesele de standardizare** și cadrele de raportare pentru a asigura practici de piață armonizate, și i s-au alocat 221 de milioane EUR (5 %). Contribuțiile la organizațiile europene de standardizare și granturile specifice au sprijinit elaborarea și punerea în aplicare a unor standarde armonizate, asigurând compatibilitatea, facilitând comerțul în cadrul UE și contribuind la menținerea competitivității globale a UE.

Pilonul 4 promovează **protecția consumatorilor și siguranța produselor** prin inițiative coordonate de asigurare a respectării legii și de consolidare a capacităților, și i s-au alocat 189,5 milioane EUR (4 %). Granturile și achizițiile au finanțat programe de consolidare a capacităților pentru autoritățile naționale și au consolidat căile de atac accesibile consumatorilor. Printre exemple se numără Centrele Europene ale Consumatorilor (ECC), care au soluționat mii de litigii transfrontaliere, și platforma „Safety Gate”, care a permis identificarea și eliminarea mai rapidă a produselor nesigure, protejând interesele consumatorilor.

Pilonul 5 abordează **provocările în materie de sănătate și siguranță** din sectorul alimentar și cel agricol prin promovarea de măsuri preventive, a controlului bolilor și a practicilor durabile, fiindu-i alocate 1,68 miliarde EUR (40 %). Granturile au sprijinit măsurile și programele de urgență în domeniile veterinar și fitosanitar și activitățile de combatere a rezistenței la antimicrobiene și de prevenire a risipei de alimente. În plus, contractele de achiziții publice au finanțat inițiative de formare în cadrul programului „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” (BTSF). Aceste activități au consolidat

măsurile de prevenire a bolilor, au îmbunătățit conformitatea cu normele UE, au consolidat siguranța sănătății publice și au contribuit la sporirea durabilității lanțului de aprovizionare cu alimente.

Pilonul 6 furnizează **statistici europene de înaltă calitate**, oferind o bază solidă de dovezi pentru elaborarea politicilor și luarea deciziilor, și i s-au alocat 552 de milioane EUR (13 %). Contractele de achiziții publice și granturile acordate institutelor naționale de statistică au permis producerea unor seturi de date solide, inclusiv actualizări în timp util ale indicatorilor economici, sociali și de mediu. Aceste activități au asigurat accesul factorilor de decizie la date fiabile și relevante pentru a aborda în mod eficace provocările și oportunitățile emergente.

3. CONSTATĂRI PRINCIPALE

Având în vedere structura unică a PPU și întrucât activitățile sunt desfășurate prin intermediul pilonilor programului, analiza se axează pe obiectivele specifice ca bază pentru a furniza constatări pentru program în ansamblu. Evaluarea interimară a programului prezintă **concluzii pozitive pentru primii trei ani de implementare (2021-2023).** Evaluarea a demonstrat că acțiunile-cheie finanțate au contribuit la realizarea obiectivelor generale și specifice ale PPU. În pofida concluziilor generale pozitive din această etapă intermediară a implementării, se mai pot aduce îmbunătățiri.

3.1. Eficacitate

PPU și-a demonstrat eficacitatea în atingerea obiectivelor sale, **deși** pot fi aduse unele îmbunătățiri, deoarece eficacitatea variază de la un pilon la altul.

Activitățile finanțate de PPU în cadrul **pilonului 1** au sprijinit în mod eficace îmbunătățirea instrumentelor digitale în diferite domenii de politică, inclusiv politica în domeniul concurenței, supravegherea pieței, serviciile financiare și informarea consumatorilor. Aceste instrumente au îmbunătățit asigurarea respectării normelor în materie de concurență prin implementarea unor soluții digitale specifice, consolidând cooperarea cu autoritățile naționale de concurență (ANC) și cu statele membre. Exemple precum CASE@EC, un instrument de gestionare a cazurilor, și eRFI, platforma electronică de investigare a Comisiei, demonstrează progresele înregistrate, deși implementarea CASE@EC în cadrul instrumentelor politicii în domeniul concurenței este doar parțial finalizată, iar instrumentele tradiționale de gestionare a cazurilor trebuie încă eliminate treptat. În plus, instrumente precum *Your Europe* („Europa ta”) și Sistemul de informare al pieței interne (IMI) au sprijinit în mod semnificativ cooperarea administrativă și accesul publicului la informațiile UE. Cu toate acestea, evaluarea subliniază importanța colectării periodice a feedbackului din partea utilizatorilor pentru a evalua mai bine impactul mai larg al acestor instrumente.

Pilonul 2 demonstrează eficacitatea în atingerea obiectivelor sale, inițiativele emblematice precum Rețeaua întreprinderilor europene (EEN) și Erasmus pentru tineri antreprenori (EYE) oferind rezultate solide. Clienții EEN raportează rate foarte ridicate de satisfacție și efecte tangibile asupra performanței întreprinderilor, iar schimburile EYE prezintă rate ridicate de succes și efecte confirmate asupra învățării. Euroclusterele au utilizat în mod eficace finanțarea în cascadă pentru a sprijini reziliența, digitalizarea și înverzirea IMM-urilor. Acțiunile de sprijinire a internaționalizării, inclusiv serviciile de asistență în materie de drepturi de proprietate intelectuală (PI) și Centrul UE-Japonia, au avut rezultate substanțiale, cu rate ridicate de satisfacție și un număr semnificativ de IMM-uri sprijinite.

Pilonul 3 a stimulat în mod eficace implicarea părților interesate în procesele europene de standardizare și a crescut gradul de adoptare a standardelor europene, sprijinind armonizarea și principalele obiective politice. Deși organizații precum Comitetul European de Standardizare (CEN) și Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (CENELEC) au atins rate ridicate de adoptare la nivel național, există în continuare provocări în ceea ce privește asigurarea reprezentării UE la nivel internațional și îmbunătățirea performanței Institutului European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI). De asemenea, pilonul a sprijinit în mod eficace elaborarea unor standarde de înaltă calitate pentru raportarea financiară și nefinanciară și pentru audit. Prin finanțarea PPU, Grupul Consultativ European pentru Raportare Financiară (EFRAG) a dezvoltat cu succes primul set de standarde europene de raportare privind durabilitatea (ESRS) și a promovat opiniile UE în ceea ce privește raportarea financiară, iar Consiliul de supraveghere a interesului public (PIOB) a consolidat supravegherea standardelor de audit, îmbunătățind reprezentarea mai multor părți interesate și abordând aspecte de interes public.

Pilonul 4 a avut un rol esențial în menținerea și consolidarea efectivă a protecției consumatorilor în întreaga UE și în stimularea participării consumatorilor la elaborarea politicilor. În special, acest lucru se datorează activității rețelei CPC, sistemului de alertă „Safety Gate", Centrelor Europene ale Consumatorilor și inițiativei CASP privind siguranța produselor, precum și promovării de către organizațiile de consumatori la nivelul UE prin intermediul Organizației Europene a Consumatorilor (BEUC). Pilonul a consolidat, de asemenea, în mod eficace implicarea consumatorilor în procesul de elaborare a politicilor în domeniul serviciilor financiare. Finance Watch și Better Finance au contribuit în mod semnificativ la dezbaterile de orientare, sensibilizând publicul și reprezentând interesele consumatorilor. Cu toate acestea, rezultatele sondajelor indică necesitatea unei mai mari vizibilități și a unei mai bune comunicări a activităților acestor organizații.

Pilonul 5 a contribuit în mod eficace la îmbunătățirea sănătății și a siguranței în întreaga UE. Acesta a sprijinit eradicarea și limitarea răspândirii bolilor animalelor, cum ar fi pesta porcină africană (PPA) și gripa aviară înalt patogenă (HPAI), și a contribuit la reducerea cazurilor de bruceloză, rabie și infecție cu *Salmonella* la populațiile de păsări de curte. Măsurile cofinanțate au ajutat statele membre să elimine sau să limiteze răspândirea organismelor dăunătoare plantelor, cum ar fi *Xylella fastidiosa*, croitorul (*Cerambycidae*) și nematodul lemnului de pin (*Bursaphelenchus xylophilus*). Statele membre și părțile interesate raportează efecte pozitive prin intermediul datelor cantitative; cu toate acestea, nu este clar în ce măsură PPU a contribuit la aceste rezultate. Flexibilitatea programelor de lucru veterinare și fitosanitare a permis realocarea resurselor pentru provocările urgente, sporind eficacitatea. Cu toate acestea, reducerea ratelor de cofinanțare a generat provocări bugetare pentru mai multe autorități din statele membre. Pilonul 5 a contribuit în mod eficace la îmbunătățirea schimbului de competențe și cunoștințe între părțile interesate prin intermediul programului BTSF, al laboratoarelor de referință ale UE și al rețelelor de centre de referință. De asemenea, a contribuit în mod eficace la combaterea rezistenței la antimicrobiene, la prevenirea risipei de alimente și la îmbunătățirea standardelor de bunăstare a animalelor.

Pilonul 6 a îmbunătățit în mod eficace calitatea și actualitatea statisticilor europene, oferind o bază solidă de dovezi pentru elaborarea politicilor în întreaga piață unică și în domenii-cheie, cum ar fi tranziția verde și cea digitală și drepturile sociale. Datele Eurostat au jucat un rol esențial în conturarea strategiilor majore ale UE, inclusiv NextGenerationEU, Pactul verde european și RePowerEU, facilitând în același timp răspunsuri eficace la crize precum criza energetică și pandemia de COVID-19. Programul

statistic european (PSE) a extins acoperirea statistică și a introdus îmbunătățiri metodologice, noi surse de date și procese de validare mai bune, sporind în mod semnificativ fiabilitatea datelor. Nivelurile ridicate de încredere a utilizatorilor în statisticile europene, 95 % dintre respondenți exprimându-și încrederea în 2024, subliniază succesul pilonului în satisfacerea nevoilor factorilor de decizie și ale părților interesate.

3.2. Eficiență

Implementarea programului a fost **eficientă**, cu o alocare eficientă a resurselor și semne de rentabilitate. În general, beneficiarii consideră costurile și beneficiile ca fiind proporționale, fără sarcini administrative disproporționate. Cu toate acestea, este posibil ca activitățile pilonului să devină mai eficiente, de exemplu în ceea ce privește instrumentul eGrants.

Eficiența PPU în cadrul **pilonului 1** a fost consolidată prin alocarea de fonduri pentru activitățile de achiziții publice gestionate prin procesul de licitație al Comisiei, permițând furnizarea de servicii specifice și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor. Instrumentele digitale, cum ar fi eRFI și IMI, au fost dezvoltate și întreținute la costuri reduse, înlocuind sistemele redundante și îmbunătățind schimbul de informații între autoritățile naționale, întreprinderi și public. În pofida acestor realizări, s-au observat creșteri limitate ale eficienței în ceea ce privește consolidarea liniilor bugetare, fiind observate doar simplificări administrative minore și mecanisme de transfer bugetar îmbunătățite în comparație cu perioada de finanțare anterioară. Eforturile de maximizare a eficienței prin formare și activități de învățare reciprocă, cum ar fi simplificarea opțiunilor în materie de costuri pentru granturi, rămân domenii în care sunt necesare îmbunătățiri.

Sprijinul financiar acordat părților terțe (FSTP) în cadrul **pilonului 2** este un instrument eficient de sprijinire a întreprinderilor mici, dar care poate genera sarcini administrative pentru consorțiile mai mici și mai puțin experimentate care primesc finanțare prin PPU. În general, beneficiarii consideră că cerințele administrative sunt rezonabile, iar IMM-urile care sunt clienți ai EEN raportează că serviciile sunt aliniate în mod eficient la nevoile întreprinderilor. Simplificarea proceselor, de exemplu prin dezvoltarea de modele standard, a unei platforme centrale de gestionare și a unor condiții de plată mai bune reprezintă mijloace de îmbunătățire a eficienței, în timp ce acțiunile programului de mai mică amploare sunt cel mai bine rezervate cazurilor cu o justificare clară, cum ar fi testarea abordărilor inovatoare.

Pilonul 3 a îmbunătățit transparența raportării financiare, care a fost raționalizată prin introducerea costurilor unitare. Cu toate acestea, tranziția inițială a creat o sarcină administrativă, inclusiv duplicarea proceselor eGrants și rambursarea insuficientă a cheltuielilor de deplasare în perioadele de inflație. Beneficiarii au gestionat în mod eficient fondurile pentru a asigura un bun raport calitate-preț și au depus eforturi active pentru a diversifica sursele de finanțare, dar progresele variază de la o organizație la alta, cum ar fi Fundația pentru standarde internaționale de raportare financiară (Fundația IFRS), Grupul Consultativ European pentru Raportare Financiară (EFRAG) și Consiliul de supraveghere a interesului public (PIOB). Asigurarea unei finanțări publice suficiente pentru EFRAG și a unui model de finanțare sustenabil pentru PIOB este esențială pentru menținerea independenței și sprijinirea raportării de înaltă calitate de către întreprinderi și privind durabilitatea, care sunt esențiale pentru investitori și pentru piețele de capital.

În cadrul **pilonului 4**, trecerea la achiziții publice a îmbunătățit eficiența în abordarea problemelor în continuă evoluție ale consumatorilor, cum ar fi drepturile digitale și siguranța produselor, iar acest lucru este susținut de dovezi colectate prin sondaje și studii.

Better Finance a demonstrat un nivel ridicat de productivitate și eficacitate, având rezultate semnificative la nivel de persoană și excelând în comparație cu organizațiile de dimensiuni similare. În mod similar, Finance Watch a menținut un nivel ridicat de eficiență, producând rezultate ample, în special în ceea ce privește activitățile de comunicare, asigurând în același timp activități de înaltă calitate privind fraudele financiare, finanțarea pentru IMM-urile verzi și îndatorarea excesivă.

Pilonul 5 a sprijinit programele în domeniile veterinar și fitosanitar în mod eficient, realocând în mod eficace resursele către boli prioritare, cum ar fi PPA și HPAI, cofinanțând în același timp măsuri de atenuare a focarelor de organisme dăunătoare plantelor, cum ar fi *Xylella fastidiosa* și nematodul lemnului de pin. Analizele cost-eficacitate ale răspunsurilor finanțate de PPU la HPAI și *Xylella fastidiosa* evidențiază rolul programului în reducerea sarcinii financiare a statelor membre. Sprijinul pentru Platforma OMSA privind bunăstarea animalelor a consolidat punerea în aplicare a standardelor de bunăstare a animalelor și asigurarea respectării acestora în întreaga Europă. Programul BTSF a înregistrat, de asemenea, o scădere semnificativă a costurilor unitare per formare și per participant, în principal ca urmare a trecerii la formate online.

Pilonul 6 a demonstrat eficiența alocării resurselor, părțile interesate recunoscând rentabilitatea PSE și beneficiile proporționale pe care le oferă acesta. Automatizarea și simplificarea proceselor statistice au contribuit la creșterea eficienței, corelată cu o reducere a resurselor umane în cadrul Sistemului Statistic European (SSE). Cu toate acestea, părțile interesate avertizează că orice reducere suplimentară a personalului ar putea afecta capacitatea PSE de a răspunde cererii tot mai mari de statistici detaliate și actualizate și de a investi în noi tehnologii. Simplificarea legislativă și adoptarea instrumentelor electronice au redus cu succes sarcina administrativă, părțile interesate raportând un succes moderat până la ridicat în acest domeniu. Dependența PSE de diverse surse de finanțare, inclusiv de fonduri subdelegate, a sprijinit dezvoltarea unor statistici adaptate. Cu toate acestea, părțile interesate subliniază importanța unei structuri de finanțare care să asigure autonomia și eficiența pe termen lung.

3.3. Coerență

Potrivit evaluării, PPU dă dovadă de **coerență internă**. Nu există suprapuneri între pilonii săi și domeniile sale de acțiune, fiecare pilon concentrându-se pe domenii diferite de politică cu cadre de reglementare distincte. Alinierea cu alte programe din cadrul financiar multianual, ale căror activități nu sunt dublate de PPU, și cu cadrul de reglementare al UE, strategiile UE și obiectivele mai ample evidențiază consecvența acestuia (coerența externă). Cu toate acestea, trebuie remarcată o anumită nuanță, deoarece natura multitematică și diversă a PPU poate adăuga mai multă complexitate coordonării generale a programului, ceea ce, la rândul său, ar putea afecta coerența activităților.

Pilonul 1 prezintă coerență atât pe plan intern, cât și pe plan extern. Activitățile sale sunt aliniate între ele în ceea ce privește urmărirea obiectivelor stabilite în Regulamentul PPU și corespund strategiilor și priorităților generale ale Comisiei. Cu toate acestea, consolidarea activităților din cadrul pilonului nu a produs sinergiile preconizate sau acțiunile comune ale unui instrument financiar integrat.

Pilonul 2 prezintă coerență internă și externă prin cooperare și sinergii mai bune între acțiunile emblematice, cum ar fi serviciile de asistență în materie de DPI. Cu toate acestea, acțiunile mai mici sau mai puțin continue au legături mai slabe cu alte activități. Deși părțile interesate recunosc complexitatea coordonării în cadrul structurii multitematice a PPU, pilonul beneficiază de o acoperire mai largă și de o poziționare mai puternică a PPU.

Exemplele de sinergii cu alți piloni ai PPU și cu programele UE (cum ar fi Orizont Europa și inițiativele naționale și regionale) evidențiază modul în care pilonul se aliniază la cadrele de sprijin mai ample și le completează, în special EEN.

Pilonul 3 demonstrează coerența internă și externă; fuzionarea liniilor bugetare pentru standardizare europeană și raportare financiară nu a generat inconsecvențe. Natura specifică a activităților sale reduce la minimum riscul de suprapunere sau de conflict, atât în cadrul pilonului însuși, cât și cu alți piloni. Sprijinul operațional acordat de PPU pentru standardizare se aliniază fără probleme la finanțarea specifică fiecărui proiectului din partea unor programe precum Orizont Europa și LIFE. Acest lucru consolidează sinergiile și promovează prioritățile UE, cum ar fi Pactul verde european și tranziția digitală. Noul mandat al EFRAG de a elabora ESRS elimină o lacună critică în raportarea privind durabilitatea, acordând o atenție deosebită interoperabilității cu standardele globale pentru a asigura coerența cu cadrele internaționale.

Pilonul 4 prezintă o coerență internă și externă puternică, aliniindu-și activitățile la obiectivele Regulamentului PPU și completând inițiativele mai ample ale UE, cum ar fi Noua agendă privind consumatorii. Activitatea beneficiarilor, inclusiv a BEUC, Better Finance și Finance Watch, reflectă o abordare bazată pe colaborare, care abordează atât preocupările generale ale consumatorilor, cât și aspecte legate de serviciile financiare. În plus, pilonul completează alți piloni ai PPU, cum ar fi pilonul 1 privind supravegherea pieței și pilonul 3 privind stabilirea standardelor. Pilonul completează, de asemenea, programele Orizont Europa și Europa digitală, asigurând alinierea la prioritățile-cheie ale UE în materie de durabilitate, digitalizare și protecția consumatorilor.

Pilonul 5 demonstrează o coerență internă puternică în părțile sale privind siguranța alimentară, sănătatea animalelor și a plantelor completându-se reciproc pentru a asigura siguranța de-a lungul lanțului alimentar. Pe plan extern, aceasta se aliniază bine la prioritățile UE, inclusiv la Pactul verde european, la Strategia „De la fermă la consumator” și la măsurile politicii agricole comune (PAC) prin inițiative precum reducerea deșeurilor alimentare, reducerea la minimum a utilizării pesticidelor și combaterea rezistenței la antimicrobiene (RAM). Pilonul completează în mod clar alte programe, în special Orizont Europa și EU4Health: fiecare program se axează pe aspecte distincte, dar coordonate, ale agriculturii durabile, ale atenuării RAM și ale durabilității mediului. Acest lucru maximizează impactul și evită duplicarea eforturilor.

Obiectivele și activitățile **pilonului 6** demonstrează o coerență internă și externă puternică, sprijinită de cadre juridice care asigură statistici coerente și comparabile între statele membre. Aceasta asigură coerența prin cadre juridice, organisme de guvernanță și alinierea la strategiile UE. Colaborarea cu BCE și cu organizațiile internaționale îmbunătățește eficiența și coerența cu standardele mondiale.

3.4. Valoare adăugată europeană

PPU generează o **valoare adăugată** pe care finanțarea la nivel național nu ar fi putut să o obțină. Activitățile finanțate permit Comisiei să își îndeplinească obligațiile legale de a aborda aspecte care intră în sfera sa de competență. De asemenea, este necesară o acțiune la nivelul UE, având în vedere natura provocărilor și a nevoilor legate de funcționarea pieței unice. Procedând astfel, PPU oferă beneficii transfrontaliere și economii de scară pe care doar acțiunea la nivel național nu le-ar putea egala, subliniind valoarea sa adăugată.

Pilonul 1 aduce valoare adăugată europeană, permițând Comisiei să își îndeplinească responsabilitățile juridice, care nu pot fi delegate statelor membre, și realizând economii

de scară. Sprijinul programului pentru serviciile transfrontaliere, cum ar fi coordonarea între autoritățile naționale, asigurarea respectării dreptului Uniunii și instrumentele informatice partajate, oferă beneficii care nu pot fi reproduse la nivel național. Aceste activități sunt esențiale pentru aprofundarea pieței unice, stimularea competitivității și asigurarea dezvoltării și monitorizării eficace a legislației și politicilor UE. În plus, evaluarea subliniază că, în lipsa finanțării PPU, ar fi necesare surse alternative de finanțare din partea UE pentru îndeplinirea acestor obligații.

Pilonul 2 demonstrează o valoare adăugată europeană semnificativă prin promovarea cooperării transfrontaliere, prin facilitarea învățării reciproce și prin furnizarea de analize comparative și orientări privind politica în domeniul IMM-urilor pe care programele naționale nu le pot realiza. Consultările cu părțile interesate au confirmat în mod constant valoarea unică a inițiativelor la nivelul UE în armonizarea reglementărilor și a cadrelor pentru piața unică. Pentru a aborda participarea inegală la cererile de propuneri și proiecte, eforturile de promovare și cerințele privind consorțiile vizează în prezent țările subreprezentate, asigurând o incluziune mai largă și o valoare adăugată europeană susținută.

Pilonul 3 oferă o mare valoare adăugată europeană prin asigurarea unui sprijin susținut pentru organizațiile din anexa III (organizații care reprezintă IMM-urile, consumatorii, interesele sociale și de mediu în standardizarea europeană[3]), care depind de finanțarea PPU pentru a rămâne active și favorabile incluziunii în procesul de standardizare. Fără finanțare din partea UE, există un risc de renaționalizare, fapt ce riscă să submineze vocea unificată a UE în forurile economice și financiare internaționale, reducând coerența și eficacitatea. Acțiunea UE este esențială pentru supraveghere și coordonare, pentru alinierea eforturilor de standardizare la legislația UE și la interesele publice, pentru prevenirea fragmentării pieței și pentru asigurarea unor standarde de înaltă calitate aplicabile.

Pilonul 4 oferă o valoare adăugată europeană semnificativă prin finanțarea studiilor și a colectării de date privind aspectele legate de consumatori, permițând factorilor de decizie să abordeze riscurile emergente, să evalueze performanța statelor membre și să elaboreze acțiuni coordonate de asigurare a respectării legislației. PPU sprijină promovarea consumatorilor la nivelul UE, asigurând reprezentarea în domenii precum serviciile financiare care ar fi insuficient abordate la nivel național. În plus, cooperarea cu organizațiile internaționale și cu țările din afara UE consolidează domeniul de aplicare și impactul politicii UE de protecție a consumatorilor, care se bazează pe acțiuni coordonate, bazate pe date, pentru a aborda provocările transfrontaliere și a promova în mod eficace interesele consumatorilor.

Acțiunile din cadrul **pilonului 5** au un impact pozitiv asupra protejării sănătății umane, animale și a plantelor, capacitând publicul prin sensibilizarea consumatorilor și prin schimbul de cunoștințe și asigurând o mai mare durabilitate a sistemelor alimentare. Aceasta aduce o valoare adăugată europeană semnificativă, permițând acțiuni coordonate în domeniul sănătății animalelor și plantelor pe care statele membre nu le-ar putea realiza pe cont propriu sau pe care le-ar putea finanța cu greu. Finanțarea PPU sprijină măsurile și programele de urgență în domeniile veterinar și fitosanitar, băncile de vaccinuri (care sunt esențiale pentru a aborda bolile transfrontaliere ale animalelor și organismele dăunătoare plantelor) și instrumentele esențiale, cum ar fi laboratoarele de referință ale UE și cursurile de formare BTSF. Aceste eforturi contribuie în mare măsură la îmbunătățirea capacităților

[3] Regulamentul privind standardizarea – 1025/2012 – RO – EUR-Lex.

oficiale de control ale statelor membre, la armonizarea punerii în aplicare și la asigurarea unei abordări coerente necesare pentru buna funcționare a pieței unice.

Pilonul 6 oferă o valoare adăugată europeană puternică pentru datele UE prin imparțialitatea, fiabilitatea și comparabilitatea sa armonizată la nivelul statelor membre. Cadrul centralizat și progresele metodologice au îmbunătățit în mod semnificativ calitatea și actualitatea datelor, permițând luarea unor decizii în cunoștință de cauză. Inițiative precum Tabloul de bord statistic european privind redresarea arată că acestea se pot adapta la nevoile emergente, în timp ce granturile și eforturile de colaborare consolidează capacitatea statelor membre. Părțile interesate apreciază în mod universal PSE pentru rolul său esențial în furnizarea de statistici unificate și standardizate care sunt esențiale pentru elaborarea politicilor – ceea ce statele membre nu ar putea realiza pe cont propriu. Alinierea Eurostat la standardele globale subliniază, de asemenea, importanța activităților acestora.

3.5. Relevanță

Obiectivele PPU și activitățile puse în aplicare în cadrul tuturor pilonilor săi rămân **relevante** pentru nevoile pieței unice și dovedesc un anumit grad de adaptabilitate pentru a răspunde provocărilor emergente și neprevăzute (de exemplu, pandemia de COVID-19, războiul din Ucraina), chiar și cu un buget relativ modest, care nu a anticipat presiunea inflaționistă sau aceste evenimente în timpul implementării programului. Relevanța programului crește atunci când se iau în considerare provocările politice emergente reflectate în noile orientări politice[4] și în rapoartele recente elaborate de Enrico Letta și Mario Draghi[5]. Cu toate acestea, bugetul modest al programului și necesitatea unei mai bune vizibilități și comunicări a anumitor activități sugerează domenii de îmbunătățire pentru a se asigura că acesta rămâne relevant pentru nevoile publicului, ale întreprinderilor și pentru provocările politice ale UE în general.

Pilonul 1 rămâne extrem de relevant, deoarece sprijină asigurarea respectării legislației UE, normele în materie de concurență, sistemele informatice și grupurile de coordonare care sunt aliniate la strategiile și prioritățile Comisiei. Se preconizează că relevanța pilonului va crește și mai mult prin contribuția la creșterea economică, la investiții și la finalizarea pieței unice, inclusiv la crearea unei Uniuni a economiilor și a investițiilor în temeiul Orientărilor politice pentru perioada 2024-2029.

Obiectivele și acțiunile **pilonului 2** sunt extrem de relevante. Acestea sunt strâns aliniate la strategiile și prioritățile UE și la programele de lucru elaborate pe baza unor consultări ample cu părțile interesate, pentru a se asigura că răspund nevoilor în continuă evoluție ale IMM-urilor și ale pieței unice. Cu toate acestea, s-ar putea aduce îmbunătățiri prin corelarea explicită a acțiunilor cu obiectivele programelor de lucru și prin evitarea copleșirii beneficiarilor cu prea multe cerințe.

Pilonul 3 rămâne relevant, deoarece este bine aliniat la nevoile pieței, sprijinind libera circulație a capitalurilor în cadrul pieței unice, stimulând competitivitatea întreprinderilor din UE pe piețele de capital globale și asigurând reprezentarea intereselor UE în procesul de stabilire a standardelor. Activități precum elaborarea de către EFRAG a standardelor de raportare privind durabilitatea în temeiul CSRD sunt esențiale pentru punerea în aplicare

[4] Orientările politice pentru următoarea Comisie Europeană 2024-2029.

[5] Raportul Draghi, *EU competitiveness: Looking ahead* (Competitivitatea UE: perspective) – Comisia Europeană. Raportul Letta, Enrico Letta – *Much more than a market* (Mai mult decât o piață) (aprilie 2024).

a dreptului Uniunii, influențând standardizarea globală și abordând importanța tot mai mare a raportării privind durabilitatea.

Pilonul 4 rămâne extrem de relevant, abordând protecția consumatorilor și serviciile financiare prin activități aliniate la Noua agendă privind consumatorii și la prioritățile UE. Inițiative, cum ar fi Consumer PRO, granturile ADR și instrumentele informatice, cum ar fi păianjenii web Safety Gate și e-surveillance, sprijină în mod eficace autoritățile de aplicare a legii, responsabilizează consumatorii și asigură siguranța produselor. Beneficiarii Better Finance și Finance Watch joacă un rol esențial în reprezentarea consumatorilor de servicii financiare. Se preconizează că importanța expertizei acestora va deveni din ce în ce mai importantă odată cu accentul pus de UE pe Uniunea economiilor și a investițiilor și pe educația financiară, deși în viitor ar putea fi necesare o vizibilitate mai mare și resurse mai însemnate.

Pilonul 5 contribuie la o piață unică mai puternică și mai coerentă și este extrem de relevant pentru nevoile în continuă evoluție ale lanțului alimentar al UE. Pilonul abordează aspecte-cheie, cum ar fi bolile emergente, rezistența la antimicrobiene, siguranța alimentară și practicile durabile. Măsurile de urgență cofinanțate pentru bolile animalelor și ale plantelor au contribuit la reducerea sarcinii asupra fermierilor. Activitățile axate pe supraveghere, inspecții de laborator și producția durabilă de alimente se aliniază la politicile mai ample ale UE, cum ar fi Pactul verde european și Strategia „De la fermă la consumator”, asigurând relevanța continuă în abordarea provocărilor în materie de sănătate publică și durabilitate.

Pilonul 6 rămâne extrem de relevant. Aceasta se aliniază foarte bine la nevoile SSE și ale altor părți interesate prin abordarea priorităților politice în schimbare și a cerințelor în materie de date. Deși SSE a dat dovadă de adaptabilitate, în special în timpul unor crize precum pandemia de COVID-19 și războiul din Ucraina, lacunele în ceea ce privește granularitatea datelor regionale, actualitatea și integrarea de noi surse de date evidențiază necesitatea continuării inovării și a îmbunătățirilor pentru a răspunde cerințelor emergente în materie de politici.

3.6. Flexibilitate

PPU a generat parțial beneficiile preconizate ale unui program integrat. Potențialul PPU în ceea ce privește **flexibilitatea** a generat unele rezultate pozitive, dar nu a fost încă exploatat întregul său potențial. Transferurile bugetare au fost relativ reduse și au avut loc între liniile bugetare gestionate de același departament al Comisiei.

3.7. Simplificare

Deși există unele dovezi din evaluarea interimară, **simplificarea** generală la nivel de program nu este la nivelul preconizat. Unele simplificări au rezultat din existența unui temei juridic unic pentru program: Comisia a trebuit să pregătească o singură propunere, iar Parlamentul și Consiliul au trebuit să adopte un singur regulament. Cu toate acestea, dovezile privind alte simplificări sunt limitate, deoarece sunt necesare în continuare mai multe comitete și programe de lucru pentru a acoperi diferite domenii de politică.

3.8. Sinergii

Sinergiile preconizate din consolidarea activităților într-un singur instrument de finanțare nu s-au materializat pe deplin, în pofida cooperării dintre domeniile de politică, ceea ce

implică o colaborare solidă între departamentele Comisiei. Au avut loc activități comune la nivelul mai multor piloni, dar ar putea fi dezvoltate și mai multe.

4. RECOMANDĂRI

În pofida concluziilor generale pozitive din această etapă intermediară a punerii în aplicare, se pot aduce îmbunătățiri. Având în vedere bugetul limitat al programului și calendarul său fix de programare, adaptarea la noile priorități de politică fără o majorare substanțială a bugetului reprezintă o provocare. În special, inflația peste așteptări a redus numărul și domeniul de aplicare al acțiunilor care ar putea fi întreprinse.

Potențialul de flexibilitate, sinergii și simplificare ar trebui exploatat în continuare pentru valorificarea la maximum a structurii unice a PPU. Departamentele Comisiei responsabile pentru fiecare pilon PPU ar putea investiga fezabilitatea inițierii mai multor acțiuni comune, cum ar fi formarea la nivelul tuturor pilonilor, activitățile comune de achiziții publice, achizițiile comune de baze de date, studiile comune, sondajele Eurobarometru, contractele-cadru și proiectele informatice comune. Ar trebui avută în vedere simplificarea în ceea ce privește instrumentul eGrants.

Colectarea datelor în legătură cu realizarea indicatorilor ar putea fi mai raționalizată. O colectare mai sistematică a datelor pentru toți pilonii ar contribui mai bine la evaluarea punerii în aplicare a programului. Aceasta ar permite Comisiei să adopte măsuri corective pentru a se asigura că activitățile contribuie în mod eficace și eficient la realizarea obiectivelor și rămân relevante și coerente în cadrul PPU și cu prioritățile mai ample ale UE.

Anumiți indicatori din **cadrul de monitorizare și evaluare** ar putea fi actualizați și rafinați pentru a fi mai adaptați la PPU și pentru a reflecta mai bine performanța programului. Aceasta ar îmbunătăți, de asemenea, colectarea datelor, ar alinia mai bine cadrul la logica intervenției și, în cele din urmă, ar îmbunătăți evaluarea implementării programului, în special în timpul evaluării finale.

Pilonul 1: Colectarea mai frecventă a feedbackului, după caz, de la utilizatorii de servicii precum serviciul „Europa ta – Consiliere” (YEA) și Busola pentru taxonomia UE ar îmbunătăți monitorizarea satisfacției utilizatorilor și a furnizării de servicii[6]. Introducerea unui sistem de raportare unificat pentru toate liniile bugetare ar simplifica urmărirea activităților, a realizărilor și a rezultatelor. Acest lucru ar putea dezvălui oportunități de sinergii în domenii precum achizițiile publice comune, formarea și aplicarea coordonată în mai multe domenii.

Pilonul 2: Monitorizarea sistematică a indicatorilor de realizare și de rezultat în rapoartele de proiect ar identifica toate IMM-urile sprijinite în cadrul PPU. Corelarea explicită a acestor indicatori cu obiectivele specifice ar aduce mai multă claritate în ceea ce privește impactul programului. Indicatorii de rezultat ar putea fi îmbunătățiți prin corelarea satisfacției IMM-urilor cu sprijinul primit și cu orice acțiune ulterioară pe care o întreprind. Un sondaj armonizat ar trebui să exploreze posibilitatea de a colecta date privind impactul, de exemplu, al creșterii economice, al digitalizării și al internaționalizării.

[6] *Your Europe* (Europa ta) include un mecanism de feedback și realizează un sondaj anual privind feedbackul din partea utilizatorilor.

Pilonul 3: Crearea unor mecanisme mai clare de monitorizare și feedback pentru participarea la procesele de standardizare ar îmbunătăți înțelegerea modului în care finanțarea UE (în special organizațiile din anexa III) influențează implicarea părților interesate. Unele organizații care sunt finanțate pentru a sprijini elaborarea standardelor de raportare financiară și nefinanciară ar fi grav afectate dacă nu ar primi finanțare, riscându-și capacitatea de a-și continua activitățile care sunt esențiale pentru obiectivele de politică ale UE. Majorarea bazei de finanțare a acestor organizații este, de asemenea, necesară.

Pilonul 4: Experiența cu programul a arătat că, deși trebuie să existe indicatori pentru măsurarea realizărilor cantitative ale beneficiarilor, există unele provocări în ceea ce privește măsurarea calității sau a impactului activităților utilizând indicatori cantitativi. De asemenea, unii beneficiari au întâmpinat dificultăți financiare din cauza creșterii inflației care nu a fost acoperită de sumele prevăzute în proiectarea inițială a programului PPU. Conformitatea și siguranța produselor ar fi îmbunătățite prin asigurarea unui număr mai mare de agenți de supraveghere a pieței, a unei mai bune cooperări cu autoritățile vamale, a unei diseminări mai rapide a rezultatelor cercetării și a unor cereri mai frecvente de finanțare. Este posibil ca nivelul variabil al resurselor între participanții la granturi să fi afectat nivelul de realizare pentru aceste acțiuni, în special atunci când este necesară o finanțare echivalentă.

Pilonul 5: Îmbunătățirea cadrului de monitorizare a programului prin stabilirea de indicatori ar contribui la o mai bună măsurare a eficacității și eficienței activităților finanțate, de exemplu pentru a monitoriza progresele înregistrate și impactul activităților centrelor de referință ale Uniunii Europene pentru bunăstarea animalelor (EURC). Acest lucru ar contribui, de asemenea, la o mai bună evaluare a măsurii în care aceste activități contribuie la buna funcționare a pieței interne. Accesul la o rezervă pentru ajutoare de urgență este necesar pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a programelor și măsurilor de urgență în domeniile veterinar și fitosanitar.

Pilonul 6: Este necesar să se investească în continuare în tehnologii noi și surse de date inovatoare. Îmbunătățirea adaptabilității la evoluțiile tehnologice rapide este esențială, fiind necesare eforturi continue pentru îmbunătățirea actualității, reducerea întârzierilor de publicare și consolidarea inițiativelor de consolidare a capacităților în rândul statelor membre. Este necesar să se acorde prioritate rezultatelor statistice și să se continue coordonarea cu alte organisme ale UE pentru a se asigura satisfacerea eficientă a celor mai importante nevoi de date și a celor cu impact ridicat. Pentru a realiza acest lucru, ar trebui dezvoltate mecanisme mai puternice pentru a stimula implicarea utilizatorilor și pentru a înțelege mai bine nevoile și prioritățile acestora, inclusiv un feedback mai prompt și mai incluziv. Se consideră că este important să se continue delimitarea Pilonului statisticilor europene, inclusiv a activităților și bugetului acestuia, în cadrul viitoarei arhitecturi a CFM, pentru a evidenția caracterul independent și imparțial al acestuia.